

Un institut (a Eivissa) anticatalanista

per Joan Cabot

L'anticatalanisme és una ideologia impresentable. Per això els anticatalanistes no es presenten mai com a tals; ben altrament, solen exercir amb dissimulació, procurant generalment que no se'ls vegi el llautó: mai no confessen el seu anticatalanisme. Operen (de vegades sense ser-ne conscients) seguint les instruccions que Felip V donà als seus funcionaris per planificar l'aniquilació de la llengua i la cultura catalanes: «Que cunda el efecto sin que se note el cuidado.»

Els anticatalanistes saben que les seves idees sobre l'articulació de la pluralitat lingüística, la diversitat cultural i les identitats nacionals s'ensorren tot just entrar en contacte amb la racionalitat, no suporten la prova del cotó de l'equitat i la democràcia. I és normal, perquè les seves conviccions no recolzen en cap tipus de consideració racional o ètica, sinó en el dret de conquesta i en l'afecció al privilegi heretat.

L'anticatalanisme neix al fetge, a la melsa, als ronyons... no pas en el cervell; i no es nodreix d'idees, sinó de bilis. I, com que els anticatalanistes no troben arguments per a explicar les seves posicions —els més vius han de recórrer a la mentida i al sofisma barroer—, cerquen excuses per a camuflar els seus interessos i objectius. Sovint, l'anticatalanisme és inconscient (com el nacionalisme espanyol, que passa desapercbut perquè ocupa tot l'espai neuronal de l'individu nacionalista), i llavors roman com un pòsit ideològic actiu tothora, que impregna totes les funcions pre-racionals (com quan caminam o respiram, que ho fem sense que el cervell hi intervingui conscientment).

Quan és conscient, però, l'anticatalanisme convida a la militància i (paral·lelament) al camuflatge. L'institut de Santa Eulàlia del Riu (el IES Xarc, a l'illa d'Eivissa) ens forneix un exemple llampant d'aquest fenomen. Allí, una colla de professors (fixos), espanyolistes i històricament al·lèrgics a l'ús del català —no sols no l'usen ells, sinó que malden perquè tampoc no l'usin els altres—, fa anys que intenten rebentar el Projecte Lingüístic del Centre (PLC). Any rere any, intenten reduir el Projecte al no-res; després de disminuir-lo, maniobren per anul·lar la funció d'inspecció i control, i eludir així les poques obligacions que resten... i retornar, en la pràctica, a la situació de fa vint o trenta anys, quan el professorat d'Eivissa podia exercir talment com si fos a Guadalajara. Per a aconseguir aquest objectiu s'han encastat en el Consell Escolar, han cercat la complicitat de pares desarrelats i d'alumnes despistats, han imposat la seva voluntat a l'equip directiu

(poruc, manipulable i molt receptiu a les pressions espanyolistes) del centre, han escrit un esplet de mentides en les programacions, han obligat professorat interí nouvingut a funcionar en espanyol... I tot plegat ho han fet amb una insistència tan obsessiva, que els altres professors hem hagut de cedir per cansament o hem marxat a una altra banda. Val a dir que el director del centre ha contemporitzat amb aquesta gent (els ho ha consentit tot), i que l'inspector de secundària ha practicat el còmode esport de mirar cap a una altra banda.

Els "arguments" d'aquests professors per a defensar les seves tesis eren (i són) d'antologia: «los funcionarios siempre hemos hecho lo que nos ha dado la gana», «eso de la normalización quizá pueda empezarse dentro de veinte años, pero ahora no es el momento», «la Constitución no obliga a saber catalán», «ahora tendréis catalán por un tubo», «a mi nadie me dice en qué lengua tengo que hacer las clases»...

L'equip directiu del centre és d'allò més tolerant i comprensiu amb aquests docents, i no s'està de solidaritzar-s'hi obertament: en un informe recent sobre el grau d'assoliment dels objectius didàctics del centre, la direcció del IES Xarc responsabilitza el Departament de Llengua Catalana del baix nivell de competència oral i escrita de l'alumnat en català. Així, doncs, resulta que els dolents de la pel·lícula som els qui denunciem els sabotatges contra la llengua, els incompliments i les il·legalitats, i no pas els qui es passen la legalitat pel forro i cerquen el retorn de temps passats, quan no els atabalaven amb eso del catalán.

Això sí, aquesta trepa de docents estan convençuts que són demòcrates, parlen de llibertat, són molt solidaris amb les víctimes llunyanes d'aiguats i terratrèmols, i, si els ho demanau, negaran amb rotunditat que siguin anticatalanistes. Ells, tan progres, tan liberals i ecologistes, són incapaços de mirar-se al mirall i reconèixer-hi l'Espanya rànica, ignorant, casposa i opressiva que «desprecia cuanto ignora», com deia Machado en aquell vers famós. Són ceecs.♦

